

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL A PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	17 Medi 2015 21 Medi 2015
Pwnc:	MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW, CHWARTER 1 2015/16
Aelod(au) Portffolio:	Y CYNGHORYDD H E JONES
Pennaeth Gwasanaeth:	RICHARD MICKLEWRIGHT / BETHAN HUGHES OWEN
Awdur yr Adroddiad:	BEN DAVIES
Rhif Ffôn:	02148 752510
E-bost:	BenDavies@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	d/b
A - Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ym mis Chwefror 2015, gosododd y Cyngor gyllideb net ar gyfer 2015/16 gyda gwariant gwasanaethau net o £124.6m i gael ei gyllido o incwm o'r Dreth Gyngor, Trethi Cenedlaethol Annomestig a grantiau cyffredinol. 2. Roedd angen arbedion o £4.3m ar gyfer y gyllideb am 2015/16. Mae'r rhain wedi cael eu hymgorffori yng nghyllidebau unigol y gwasanaethau a chaiff llwyddiant neu fethiant i'w cyflawni eu hadlewyrchu yn y tanwariant/gorwariant a ddangosir. 3. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol gwasanaethau'r Cyngor am y chwarter cyntaf o'r flwyddyn ariannol a'r sefyllfa a ragamcenir am y flwyddyn gyfan, gan nodi'r sefyllfa gyffredinol a ffynonellau'r prif wahaniaethau. 4. Y sefyllfa ariannol gyffredinol a ragamcenir ar gyfer 2015/16 yw gorwariant o £1,620k sef 1.3% o gyllideb net y Cyngor am 2015/16 ac mae eglurhad am unrhyw wahaniaethau arwyddocaol wedi eu cynnwys yn yr adroddiad. 5. Argymhellir y dylid nodi'r isod:- <ol style="list-style-type: none"> (i) y sefyllfa a nodir yng nghyswllt y perfformiad ariannol hyd yma; (ii) y diffyg a ragamcenir ar ddiwedd y flwyddyn; ac (iii) y camau sy'n cael eu cymryd i roi sylw i hyn. 	
B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?	
d/b	
C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?	
Mae'r mater wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.	
CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?	
Ydyw	
D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?	
Ydyw	
DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?	Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	I'w gadarnhau
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	d/b – Swyddog Adran 151 yw awdur yr adroddiad hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	I'w gadarnhau
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	
E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
Atodiad A – Adroddiad Monitro'r Gyllideb Refeniw – Chwarter 1, 2015/16		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
<ul style="list-style-type: none"> • Cyllideb Refeniw 2015/16 (fel y cafodd ei hargymell gan y Pwyllgor hwn ar 16 Chwefror 2015 a'i mabwysiadu gan y Cyngor Sir ar 26 Chwefror 2015). 		

MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW – CHWARTER 1 2015/16

1. Balans Cyffredinol - Sefyllfa Gychwynnol a Chyfraniad a Gynlluniwyd yn 2015/16

1.1 Roedd yr alldro answyddogol ar gyfer 2014/15 wedi arwain at falansau cyffredinol o £7.5m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol gyfredol, sefyllfa fwy iach nag a ddisgwylwyd yn flaenorol.

2. Y cyfnod hyd at ddiwedd Chwarter 1 (y cyfeirir ato fel 'y cyfnod' o hyn ymlaen) – Perfformiad Ariannol Fesul Gwasanaeth

2.1 Mae manylion am berfformiad ariannol yn ôl gwasanaeth am y cyfnod a'r sefyllfa alldro a ragamcener i bob gwasanaeth i'w gweld yn Anecs A. Y rhagolwg cyffredinol yw y bydd gorwariant net ar y gwasanaethau o £1,620k. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r amrywiadau.

Crynodeb o Amrywiadau a Ragamcener ar 31 Mawrth 2016 yn seiliedig ar Wybodaeth Ariannol fel ym mis Gorffennaf 2015	
	(Tan)/ Gorwariant £000
Gofal Cymdeithasol Oedolion	452
Hamdden	146
Priffyrdd a Thrafnidiaeth	166
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	142
Rheoli Gwastraff	256
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	176
Arall	282
Net	1,620

3. Eglurhad o'r Prif Amrywiadau

Noder os gwelwch yn dda:-

Caiff 'Amrywiadau Sylweddol' eu diffinio yn y cyd-destun hwn fel amrywiadau dros £100k; ac Mae Amrywiadau a fynegir yn nhermau % yn % o'r gofyn cyllidebol net.

3.1 Dysgu Gydol Oes

3.1.1 Addysg Ganolog

3.1.1.1 Roedd tanwariant o £4k (<1%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y chwarter cyntaf. Y rhagolwg ar gyfer diwedd y flwyddyn yw gorwariant o £51k (1%). Mae'r gorwariant a ragwelir yn bennaf o ganlyniad i orwariant a ragwelir o £200k ar leoliadau Integreiddio (11%), ac mae'n cael ei wrthbwysu gan arbediad a ragwelir o £150k (13%) ar leoliadau all-sirol.

3.1.2 Diwylliant

3.1.2.1 Roedd tanwariant o £14k (3%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod, a rhagwelir mai'r alldro ar gyfer y flwyddyn fydd gorwariant o £5k (<1%).

3.2 Cymunedau

3.2.1 Gofal Cymdeithasol Oedolion

3.2.1.1 Roedd gorwariant o £117k (3%) yn y gwasanaeth hwn am y cyfnod, a rhagwelir mai'r alldro ar gyfer y flwyddyn gyfan fydd gorwariant o £452k (2%).

3.2.1.2 Yr elfennau sy'n gyfrifol am yr amrywiadau yn yr alldro a ragwelir yw:-

- Mae'r gyfadran Pobl Hŷn ac Oedolion yn rhagweld gorwariant (£450k, 2%):-
 - Gwasanaethau ar gyfer yr Henoed: rhagweld gorwariant o £327k (5%);
 - Anableddau Corfforol: rhagweld tanwariant o £57k (4%);
 - Anableddau Dysgu: rhagweld gorwariant o £165k (7%);
 - Iechyd Meddwl: rhagweld gorwariant o £129k (3%);
 - Yr Uned Ddarparu: rhagweld tanwariant o £114k (2%); a
 - Rheolaeth a Chefnogaeth: gorwariant o £2k (<1%).

3.2.1.3 Mae'r gorwariant a ragwelir ar gyfer Gofal Cymdeithasol Oedolion yn deillio i raddau helaeth o'r pwysau cost ychwanegol ar y gwasanaeth yn 2015/16; mae enghreifftiau o'r pwysau cost y mae'r gwasanaeth yn ei wynebu yn cynnwys goblygiadau dyfarniad y Goruchaf Lys a gyflwynwyd ym mis Mawrth 2014 ynglŷn â Threfniadau Diogelu rhag Colli Rhyddid, effaith y cynnydd o 1.7% yn y ffioedd a delir i gartrefi gofal allanol a'r lleihad sylweddol yn y Cyllid Gofal Canolraddol gan Lywodraeth Cymru. Rydym hefyd yn darogan gorwariant ar lechyd Meddwl oherwydd nifer fechan o gleientiaid mwy anghenus.

3.2.1.4 Fel yr adroddwyd yn flaenorol, mae'r Gwasanaethau i Bobl Hŷn yn faes cyfnewidiol ac mae gwaith helaeth wedi digwydd i wella'r rhagolygon ar draws yr holl grwpiau cleientiaid ynghyd ag ad-drefnu'r cyllidebau.

3.2.2 Gwasanaethau Plant

3.2.2.1 Bu tanwariant o £101k (2%) yn ystod y cyfnod ond rhagwelir y bydd gorwariant o £97k (1%) ar gyfer y flwyddyn gyfan, sy'n cynnwys gorwariant amcanol o £352k (12%) ar gyfer Plant Mewn Gofal; mae hyn yn cynnwys lleoliad cost uchel dan ddarpariaethau gorchymyn diogel.

Tai (Cronfa'r Cyngor)

3.2.3.1 Cafwyd tanwariant o £71k (15%) gan y gwasanaeth yn ystod y cyfnod. Oherwydd bod ailstrwythuro'r gwasanaeth yn mynd rhagddo, nid ydym wedi amcangyfrif yr alldro a ragwelir ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn.

3.2.3 Tai (CRT)

3.2.4.1 Cafwyd tanwariant o £54k gan y gwasanaeth yn ystod y cyfnod, a rhagwelir tanwariant o £22k (1%) erbyn diwedd y flwyddyn.

3.3 Datblygu Cynaliadwy

3.3.1 Datblygu Economaidd

3.3.1.1 Roedd tanwariant o £39k (8%) gan y gwasanaeth hwn ar ddiwedd y cyfnod, a rhagwelir y bydd yr alldro am y flwyddyn gyfan yn cyfateb i'r gyllideb.

3.3.2 Hamdden

3.3.2.1 Roedd y gwasanaeth hwn wedi gorwario £31k (7%) yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd gorwariant o £146k (7%) am y flwyddyn gyfan. Mae'r rhesymau am hyn fel a ganlyn :-

- Roedd y cyllidebau ar gyfer y Parciau a'r Cyfleusterau Awyr Agored yn rhan o'r arbedion effeithlonrwydd a dderbyniwyd ar gyfer 2012/13 ond nid yw'r holl safleoedd wedi cael eu hallanoli, rhagdybir gorwariant o £100k (£dim cyllideb);
- Rhagdybir y bydd y Cwrs Golff yn gorwario £50k oherwydd nad yw wedi gwireddu ei dargedau incwm, mater yn dyddio'n ôl i'r 1990au (bydd y cyfrifoldeb am y cwrs yn trosglwyddo i Bartneriaeth Llangefni ym mis Gorffennaf 2015);
- Nifer o fân amrywiadau sy'n rhoi cyfanswm o danwariant net o £4k.

3.3.3 Morwrol

3.3.3.1 Roedd gorwariant o £6k (10%) yn y gwasanaeth hwn ar ddiwedd y cyfnod, a chaiff yr alldro a ragwelir am y flwyddyn ei feintioli unwaith y mae elfennau sy'n gysylltiedig â phenawdau incwm penodol wedi cael eu hadolygu gan y Swyddogaeth.

3.3.4 Priffyrdd

3.3.4.1 Roedd y gwasanaeth hwn wedi gorwario £76k (5%) yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd wedi gorwario £166k (2%) erbyn diwedd y flwyddyn (heb gynnwys effeithiau'r cyllidebau gwaith (traffig, goleuadau a chynnal a chadw) gan nad yw'r sefyllfa a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn yn hysbys ar yr adeg hon).

3.3.4.2 Y prif reswm am y gorwariant a ragwelir yw bod incwm sy'n deillio o feysydd parcio wedi tangyflawni o £100k (20%) a mân amrywiadau eraill sy'n rhoi gorwariant net o £66k.

3.3.5 Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd

3.3.5.1 Cafwyd tanwariant o £53k (10%) gan y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd wedi gorwario £142k (5%) erbyn diwedd y flwyddyn. Y rheswm am y gorwariant a ragwelir yw nifer o fân amrywiadau gwahanol.

3.3.6 Eiddo

3.3.6.1 Bu tanwariant o £46k (91%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd y gwariant yn cyfateb i'r gyllideb am y flwyddyn gyfan.

3.3.7 Rheoli Gwastraff

3.3.7.1 Bu tanwariant o £32k (2%) yn y gwasanaeth hwn erbyn diwedd y cyfnod, a rhagwelir y bydd gorwariant o £256k (3%) am y flwyddyn gyfan. Mae'r rhesymau am y gorwariant a ragwelir fel a ganlyn:-

- Rhagwelir gorwariant o £229k (12%) ar y contract casglu gwastraff;
- Rhagwelir gorwariant o £100k (28%) ar Orsaf Trosglwyddo Gwastraff Penhesgyn;
- Rhagwelir tanwariant o £100k ar y contract gwaredu gwastraff (5%); a
- Rhagwelir mân amrywiadau gwahanol sy'n rhoi cyfanswm o £27k o orwariant net.

3.4 Dirprwy Brif Weithredwr

3.4.1 Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill

3.4.1.1 Bu gorwariant o £31k (7%) yn y gyllideb hon yn ystod y cyfnod, a rhagwelir gorwariant o £176k (7%) am y flwyddyn gyfan. Y rheswm am y gorwariant a ragwelir yw'r gyllideb 'arbedion i'w canfod', a mater tebyg i'r un yr adroddwyd amdano yn 2014/15.

3.4.2 Corfforaethol a Democrataidd

3.4.2.1 Bu gorwariant o £9k (2%) yn y maes cyllideb hwn yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd gorwariant o £2k (<1%) am y flwyddyn gyfan.

3.4.3 Swyddfa'r Dirprwy Brif Weithredwr

3.4.3.1 Bu tanwariant o £2k (1%) yn y gyllideb yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd wedi gorwario £84k (132%) erbyn diwedd y flwyddyn.

3.4.4 Cyllid – Heb gynnwys Budd-daliadau a Roddwyd

3.4.4.1 Roedd gorwariant o £188k (26%) yn y gwasanaeth ar ddiwedd y cyfnod, a rhagwelir gorwariant o £97k (12%) am y flwyddyn gyfan.

3.4.5 Cyllid – Budd-daliadau a Roddwyd

3.4.5.1 Mae'r gorwariant a ragwelir ar gyfer y flwyddyn yn sefyll ar £50k (1%). Gellir adennill rhan helaeth o'r gorwariant cyfredol gan yr Adran Gwaith a Phensiynau drwy gynydd mewn grant.

3.4.6 Adnoddau Dynol

3.4.6.1 Bu gorwariant o £92k (41%) yn yr adain hon yn ystod y cyfnod ond rhagwelir y bydd tanwariant o £30k (15%) am y flwyddyn gyfan. Roedd £73k o'r gorwariant yn y cyfnod yn gysylltiedig ag Arfarnu Swyddi, a gwnaed cais am gyllid o'r cronfeydd wrth gefn ar gyfer hyn.

3.4.7 TGCh

3.4.7.1 Bu gorwariant o £83k (20%) yn yr adain hon yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd tanwariant o £26k (421%) am y flwyddyn gyfan.

3.4.8 Cyfreithiol a Phwyllgorau

3.4.8.1 Roedd y gwasanaeth hwn wedi gorwario £141k (42%) yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd wedi gorwario £7k (5%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae £100k o'r gorwariant yn y chwarter cyntaf o ganlyniad i gostau'r etholiad, a bydd y rhain yn cael eu hadennill.

3.4.9 Trawsnewid

3.4.9.1 Bu tanwariant o £279k (185%) yn yr adain hon yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd tanwariant o £55k (14%) am y flwyddyn gyfan.

3.4.10 Archwilio

3.4.10.1 Bu tanwariant o £5k (8%) yn yr adain hon yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd yn cyfateb i'r gyllideb erbyn diwedd y flwyddyn.

3.4.11 Cyllid Corfforaethol

3.4.11.1 Mae'r pennawd cyllideb hwn yn cynnwys nifer o feysydd megis incwm o fuddsoddiadau, costau cyllido a hefyd cronfeydd wrth gefn. Mae'n rhy fuan i allu rhagweld y sefyllfaoedd alldro ar incwm o fuddsoddiadau a chostau cyllido oherwydd y cryn ansicrwydd ynghylch yr angen am y cyllidebau a all godi ar y mathau hyn o wariant. O fewn y gyllideb Cyllid Corfforaethol mae cyllidebau wrth gefn oedd yn darparu cyfanswm o £2.124m ar ddechrau'r flwyddyn a cafodd £372k ei ymrwymo yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys £301k ar gostau diswyddo a disgwylir y bydd y cyllidebau hyn wedi gwario yn unol â'r gyllideb am y flwyddyn gyfan.

4. Casgliad

- 4.1 Amlinellwyd uchod a chynhwyswyd yn Anecs A y gwariant referniw net a gafwyd gan yr Awdurdod hyd at ddiwedd Mehefin 2015 ynghyd â'r rhagolwg o'r sefyllfa ariannol ar gyfer pob gwasanaeth. Rhagwelir gorwariant amcangyfrifedig o £1.6m ar wasanaethau ar yr adeg yma, er gall hyn newid yn y dyfodol oherwydd digwyddiadau, galw am wasanaethau a gwybodaeth a all effeithio'r rhagolwg. Nodir yn yr adroddiad fod y gorwariannau amcangyfrifedig mwyaf sylweddol yng Ngofal Cymdeithasol Oedolion (£452k); Hamdden (£146k); Priffyrdd a Thrafnidiaeth (£166k); Gwastraff (£256k); a Chorfforaethol – gwasanaethau arall (£176k). Eglurir uchod y rhesymau am y gorwariannau amcangyfrifedig yma. Dylai Penaethiad Gwasanaeth ystyried yr holl opsiynau ar gyfer y camau adferol nawr er mwyn ceisio lleihau y gorwariant amcangyfrifedig yn y dyfodol. Er ei bod yn rhy gynnar i gymryd camau yn awr y bydd SLT monitro'r sefyllfa yn rheolaidd ac yn gweithredu yn ôl yr angen .

PERFFORMIAD ARIANNOL (GRONFA'R CYNGOR) CHWARTER1 2015/16

Cyfadran	Cyllideb wedi'i Phroffilio Ch1 £'000	Gwirioneddol ac Ymrwymadau Ch1 £'000	Amrywiad Ch1 £'000	Cyllideb Flynyddol £'000	Alldro Disgwyliedig £'000	Amrywiad i'r Alldro Disgwyliedig gor/(tan) wariant £'000
Dysgu Gydol Oes						
Cyllideb wedi'i datganoli i'r Ysgolion	9,418	9,418	0	43,786	43,786	0
Addysg Ganolog	1,048	1,044	-4	7,838	7,889	51
Diwylliant	472	458	-14	1,750	1,755	5
Talnet	129	191	62	0	0	0
	11,067	11,111	44	53,373	53,429	56
Cymunedau						
Gofal Cymdeithasol Oedolion	4,569	4,686	117	22,078	22,530	452
Gwasanaethau Plant	1,596	1,495	-101	6,581	6,678	97
Tai	485	414	-71	998	998	0
	6,650	6,595	-55	29,657	30,206	549
Datblygu Cynaliadwy						
Datblygu Economaidd	485	446	-39	1,292	1,292	0
Hamdden	463	493	31	2,224	2,370	146
Arforol	63	69	6	422	422	0
Priffyrdd a Thrafnidiaeth	1,650	1,726	76	9,395	9,561	166
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	505	452	-53	2,859	3,001	142
Eiddo	50	4	-46	448	448	0
Gwaith y codir amdano	53	108	55	0	0	0
Rheoli'r Gyfadran	15	7	-8	58	58	0
Gwastraff	1,609	1,577	-32	7,062	7,318	256
	4,892	4,883	-9	23,761	24,471	710
Dirprwy Brif Weithredwr						176
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	421	452	31	2,596	2,772	176
Costau Corfforaethol a Democrataidd	234	243	9	2,234	2,236	2
Swyddfa'r Dirprwy Brif Weithredwr	180	178	-2	-64	20	84
Cyllid – heb gynnwys Budd-daliadau a roddwyd	730	918	188	802	899	97
Cyllid – Budd-daliadau a roddwyd	1,915	2,321	406	5,918	5,968	50
Adnoddau Dynol	221	313	92	198	168	-30
TGCh	408	490	83	-6	-32	-26
Cyfreithiol a Phwyllgorau	337	477	141	136	143	7
Trawsnewid	151	-128	-279	377	322	-55
Archwilio	65	60	-5	0	0	0
Cyllid Corfforaethol	783	783	0	5,664	5,664	0
	5,444	6,106	662	17,855	18,160	305
Cyfanswm	28,053	28,695	642	124,646	126,266	1,620
ARIENNIR GAN						
Trethi Cenedlaethol Annomestig				21,986		
Y Dreth Gyngor				30,955		
Grant Cytundeb Canlyniadau				725		
Grant Cymorth Refeniw				70,980		
				124,646		